

Jaktkritikerna

Bekräfta delgivningen

Domstolen behöver få veta att ni tagit emot handlingarna i detta meddelande.

Bekräfta så fort som möjligt

Ni kan välja att bekräfta mottagandet på något av följande sätt.

- Svara på detta e-postmeddelande och uppgi samma uppgifter som i formuläret nedan.
- Ring till domstolen på 0920-29 54 90.
- Skriv ut formuläret, fyll i det och skicka tillbaka det till domstolen.

Observera: Den som bekräftar delgivning för en juridisk person ska ha rätt att ta emot delgivning för denna (se 12–15 §§ delgivningslagen).

Om inte domstolen får veta att ni tagit emot handlingarna, kan domstolen behöva delge er dem till exempel genom en stämningsman.

Jag har tagit emot följande handling:

DOM, 2021-10-12 i mål/ärende nr 1786-21

.....
Datum

.....
Namnteckning

.....
Telefonnummer, mobil

.....
Namnförtydligande

.....
Telefonnummer, arbete/annat

.....
Ny e-postadress

.....
Ny postadress

Delg nr 33518X21887675DK

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Telefon
0920-29 54 90

Fax

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-lulea, där finns även information om vår personuppgiftshantering

E-post
forvaltningsrattenilulea@dom.se

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna, 802441-4370
2. Nordulv, 875003-6868
3. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Södermanlands län (mål nr 1786-21)
2. Länsstyrelsen i Stockholms län (mål nr 1788-21)

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Södermanlands läns beslut den 1 och 7 oktober 2021, dnr 218-68717-2021 och 218-6938-2021 (bilaga 1)

SAKEN

Skydds jakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Södermanlands län (länsstyrelserna) beslutade gemensamt om skydds jakt efter en (1) varg i Sjundareviret t.o.m. den 1 november 2021. Detaljer, villkor och skäl för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Jaktkritikerna

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver de överklagade besluten och anför bl.a. följande. Beslutet strider mot gällande rätt. Kriterierna för gynnsam bevarandestatus är inte uppfyllda. Den svenska vargstammen lider av inavelsdepression. Populationsnivån är i fara och att tillförsäkra arten en plats i dess naturliga utbredningsområde är i dag en utopi. Länsstyrelserna anser att de revirmarkerande individerna har ett lågt genetiskt värde, trots att de är F2:or. Det är av stor vikt att ingen av dessa genetisk värdefulla vargar blir dödade. Att utöver detta tillåta skydds jakt inom ett vargrevir med valpar står i strid med art- och habitatdirektivets förbud mot att avsiktligt störa skyddade arter. Samtliga angivna omständigheter omöjliggör skydds jakt på dessa individer.

Jakten följer inte EU-reglerna om att en skydds jakt ska vara selektiv och målet med jakten ska vara uppfyllt. Det finns inget som visar att det är samma varg som har utfört samtliga attacker. Länsstyrelserna har inte kunnat visa vilken individ som är skadegörande, trots detta beslutar de att en varg – vilken som helst får skjutas. Det är länsstyrelserna som har bevisbördan för att skydds jakten ska uppfylla sitt syfte. Om en annan individ skjuts kommer problemet att kvarstå.

Länsstyrelserna har inte vidtagit ”annan lämplig lösning”. Föreningen anser att länsstyrelserna måste arbeta förebyggande bl.a. genom att ålägga tamdjursägarna att vidta skyddsåtgärder av olika slag och upplysa om de bidragssystem som finns att tillgå för exempelvis stängsel med rovdjursavvisande stängsel, RAS. En realistisk nöd- och skyddsåtgärd är att snabbt ordna en tillfällig nattfälla. Jaktmedel och metoder är förkastliga. Besluten brister i etik.

Nordulv

Nordulv yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsernas beslut om skyddsjakt och anför bl.a. följande. Vargen har inte uppnått gynnsam bevarandestatus, GYBS. Att inte klassa F2:or som genetiskt viktiga är mycket märkligt då vargstammen har en inavelsgrad som motsvarar syskonparning. Då måste F2:or vara ett viktigt genetiskt tillskott. Den enda invandrare vi har är Tivedentiken som kom 2013 och kan således inte räknas in i GYBS. Jakten är inte selektiv vilket är ett EU-krav. Endast skadegörande individ fås bort. Att kunna skjuta vilken varg som helst som råkar passera 200 m från en hage är inte att betrakta som selektivt. Syftet med jakten måste bli uppfyllt vilket också är ett EU-krav som blivit fastställt i Kammarrättens dom 1614-20. Domen länsstyrelserna hänvisar till angående RAS är inte giltig då den strider mot EU och art/habitatdirektivet. Direktivet är bindande och går ej att ändra eller lagstifta bort. Ett rovdjursavvisande stängsel går ej att ersätta med en skyddsjakt vilket är fallet i detta ärende. Denna jakt strider på ett flertal punkter mot EU och art/habitatdirektivet.

Svenska Rovdjursföreningen

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver de överklagade besluten och anför bl.a. följande. Angreppen har skett på olika fär-

gårdar med varierande typer av stängsel, men det har inte funnits RAS i något fall. I hela sex år har länsstyrelserna och tamboskapsägare känt till att det finns varg i området och trots detta har inte fårhagarna blivit försedda med RAS. Denna omständighet måste tas i beaktande vid bedömningen av om det har funnits annan lämplig lösning. Om det är omöjligt eller svårare att stängsla mot vattenlinjen får man använda sig av andra metoder. En annan fullt rimlig lösning är att placera hagen på sådant sätt att den inte direkt angränsar till vattnet, använda boskapsvaktande hund eller att ta in djuren nattetid. Länsstyrelsernas beslut är felaktigt eftersom rekvisitet att det saknas annan lämplig lösning inte är uppfyllt.

För att beslutet ska få avsedd effekt, dvs. förhindra allvarlig skada, måste den skadegörande individen skjutas. Det hjälper inte att skjuta vilken varg som helst som råkar befinna sig i anslutning till en fårhage. Det är individ G11-17 som är den ”skadegörande individen” och just den specifika vargen måste dödas. Det framgår dock inte av beslutet hur de ansvariga jägarna (så många som 30 stycken) ska kunna identifiera och garantera att rätt individ dödas. Om annan än G11-17 dödas förhindras sannolikt inte allvarlig skada. Även med hänsyn till det stora geografiska område som beslutet omfattar är risken för att fel vargindivider dödas uppenbar. Länsstyrelsernas beslut är felaktigt även på grund av att de inte har visat att beslutet kommer att medföra att allvarlig skada på boskap förhindras.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna finner inte skäl att ändra besluten.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Skyddsjakt efter varg får enligt 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905) ske bl.a. för att förhindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, om det inte finns någon annan lämplig lösning och om jakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat. Bestämmelserna är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

I EU-domstolens avgörande C-342/05 *Kommissionen mot Finland* uttalas (punkt 25) att art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i direktivets artikel 16.1.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 *Tapiola* understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt (licensjakt), men relevant för gynnsam bevarandestatus är domstolens uttalande (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020 (mål nr 1614-20 och 1671-20) understryks detta ytterligare. Det understryks

också att det krävs stöd för att jakten kan förväntas medföra att risken för fortsatta skador undviks eller minskas i det aktuella fallet, för att skydds jakt ska bedömas som en lämplig åtgärd.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målen är om samtliga förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda. Det är länsstyrelserna som har bevisbördan för detta.

Förhindra allvarlig skada

Länsstyrelserna har bedömt att allvarlig skada har inträffat och att risken för ytterligare allvarlig skada på boskap (får) är stor i området. I beslutet anges att det mellan den 21 augusti och den 24 september 2021 har skett fem angrepp på får inom ca. två mils radie, där sammanlagt 85 får dödats/avlivats, 24 skadats och tio saknas. Samtliga angrepp ligger inom det område där länsstyrelsen under inventeringssäsongen dokumenterat familjegrupp av varg (Sjundareviret). DNA-analyser visar att angreppen, vid de tillfällen då proven kunnat visa på individ, gjorts av varg som hör till reviret. Individ G11-17 har identifierats, men det finns möjlighet att även andra vargar deltagit. Betessäsongen i området kan förväntas pågå ytterligare 1-2 månader. Angrepp på tamdjur i ett vargrevir följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett i området under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp.

Förvaltningsrätten anser att det utifrån vad som framkommit i målen finns en fortsatt risk för allvarlig skada i form av nya vargangrepp på boskap i aktuellt område. De skador som orsakats får tillsammans betecknas som allvarliga och förvaltningsrätten anser att länsstyrelserna har gjort tillräckligt sannolikt att de orsakats av en, eller flera, individer från det aktuella reviret.

Precis som länsstyrelserna finner förvaltningsrätten att det finns en stor sannolikhet att det kommer ske ytterligare angrepp. Länsstyrelserna har anpassat villkoren för skyddsjakten för att rikta jakten mot en skadegörande individ, genom att bara tillåta jakt mot varg som uppträder i eller inom en radie av 200 m från en fårhage. Förvaltningsrätten anser att skyddsjakt efter en varg i uppkommen situation, enligt de beslutade villkoren, får anses som en lämplig åtgärd i syfte att uppnå önskat resultat. Vad de klagande föreningarna har anfört ändrar inte förvaltningsrättens bedömning.

Gynnsam bevarandestatus

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2020/2021 visar att det finns ca. 395 vargar i Sverige, vilket är en ökning sedan föregående inventering. Detta innebär att populationen ligger över referensvärdet på 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus. Det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har 36,34 familjegrupper av varg och det södra rovdjursförvaltningsområdet har 2,5 familjegrupper av varg enligt den senaste inventeringen. Miniminivån är beslutad till 28,5 respektive 0,5 föryngringar för respektive område (Naturvårdsverkets beslut den 9 maj 2019, NV-01525-18).

Länsstyrelserna har bedömt att skyddsjakten efter en varg inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå. De revirmarkerande individerna är F2:or och länsstyrelserna bedömer att de har ett lågt genetiskt värde för den svenska vargpopulationen, vilket även Viltskadecenter kan styrka. Bland de kända revirmarkerande vargarna i Ärla och Sjunda under inventeringssäsongen 2020/2021 fanns inga genetiskt värdefulla vargar (F1 eller Immigranter). Länsstyrelserna bedömer heller inte att skyddsjakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam beva-

randestatus för varg på lokal nivå. Om en av de vuxna revirmarkerande vargarna skulle fällas kan strukturen i flocken förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt och stannar inom samma revir. Skulle detta inte ske, finns både tikar och hanar inom de närliggande reviren och sannolikheten är hög att revirmarkerande par skulle bildas tillsammans med någon av de ursprungliga vargarnas avkomma. Om istället en av det revirmarkerande parets avkomma fälls görs bedömningen att påverkan är liten.

Förvaltningsrätten finner att vargpopulationens rådande storlek och trend, nationellt och i de aktuella rovdjursförvaltningsområdena, inte i sig utgör ett hinder mot skydds jakt i detta fall. Förvaltningsrätten finner heller inte att det finns något sådant hinder utifrån vad som framkommit om de revirmarkerande individernas genetiska status eller gällande reviret i övrigt. Enligt förvaltningsrättens mening kan vargens bevarandestatus inte anses hotad genom länsstyrelsernas beslut, varken nationellt eller lokalt. I likhet med länsstyrelserna bedömer förvaltningsrätten därmed att skydds jakt efter en varg i detta fall inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelserna har bedömt att det saknas annan lämplig lösning än skydds jakt och har bl.a. angett att efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS m.m. Angrepp har fortsatt ske på andra gårdar. De angrepp som har skett på mycket kort tid har alla skett via vattnet. Enligt länsstyrelsernas mening är det inte möjligt att på kort sikt bygga rovdjursavvisande stängsel i tillräcklig omfattning runt alla djurbesättningar i området. Det är heller inte alltid rimligt/lämpligt att stängsla längs långa vattenlinjer. Länsstyrelserna bedömer att det finns ett

behov att förebygga skador genom tillstånd till skydds jakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap.

Kammarrätten i Stockholm har i dom den 14 februari 2014 (mål nr 3854-13 m.fl.) uttalat att bedömningen av om det fanns någon annan lämplig lösning måste utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede.

Förvaltningsrätten finner inte att det finns skäl att ifrågasätta länsstyrelsernas bedömning i denna del. Vad de klagande föreningarna har anfört ändrar inte förvaltningsrättens bedömning. Det kan därmed konstateras att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt.

Sammanfattning

Vid avvägning mellan de i målet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen finner förvaltningsrätten att samtliga förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Rådmannen Eva Beselin

I avgörandet har nämndemännen Roland Nirlén, Maria Strömbäck och Eva Aston Åström deltagit. Kristina Engman har föredragit målen.

Lännsstyrelsen
Stockholm

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Beslut

1 (12)

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

SÖDERMANLANDS LÄN
I LULEÅ
H3:1

INKOM: 2021-10-08
MÅLNR: 1788-21
AKTBIL: 10

Lännsstyrelsen i Stockholms län
Lännsstyrelsen i Södermanlands län

Beslut om skydds jakt efter varg i Sjundareviret,

Beslut

Lännsstyrelsen i Södermanlands län och Lännsstyrelsen i Stockholms län beslutar om följande.

Lännsstyrelserna beslutar om skydds jakt efter en (1) varg.

Skydds jakten får genomföras inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 1 till detta beslut.

Skydds jakten får ske dygnet runt från beslutets datum till och med den 1 november 2021, dock längst till dess en varg fällts inom jaktområdet eller till dess annat beslutats.

Lännsstyrelserna beslutar att skydds jakten får ske på annans jaktområde.

Lännsstyrelserna beslutar att motordrivna fordon får användas vid skydds jakten.

Lännsstyrelsen beslutar att rörlig belysning får användas vid skydds jakten.

Beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Beslutet gäller med nedanstående villkor.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Villkor

Jaktledare och organisation

- Länsstyrelserna utser jaktledare till skyddsjakten. Jaktledaren utser ett jaktlag på max 30 personer.
- Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
- Jaktledaren får delegera jaktledaransvar vid behov till annan jakttagare i jaktlaget.
- Personuppgifter på samtliga jakttagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.

Jaktmedel och metoder m.m.

- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.
- Jakt får bedrivas på varg som uppträder inom en radie på 200 m från en fårhage eller i en fårhage. Jakten kan upptas med hjälp av spårupptag med hund. Spårning får endast påbörjas i samråd med jaktledaren.
- Enbart godkända jaktmedel för varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) får användas.
- Motordrivna fordon får användas endast vid körning på vägar/skogsbilvägar. Undantaget om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg från fordon i rörelse. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen om vägtrafikdefinitioner (2001:559).
- Rätt att använda belysning innefattar inte elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera och termiska sikten.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

- Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur och kan släppas lösa först efter samråd med jaktledaren.
- Hundekipagen ska innan jakt vara godkända av länsstyrelserna.

Rapportering

- Påskjuten/fälld varg ska omedelbart anmälas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsens i Södermanlands län

Anmälan sker till:

- Länsstyrelsens Södermanlands län rovdjurstelefon, 010-223 41 80, alternativt 072-222 07 17.
- Länsstyrelsens Stockholms läns telefon 010-223 15 37, alternativt 073-95221 40.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg ska lämnas orörd på skottplats/fallplats.
- Skytten ska utan dröjsmål kunna uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
- Fällt djur besiktas och omhändertas av Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Avlysning

- Skyddsjakten är avlyst när en (1) varg fällts eller påskjutits, eller Länsstyrelsen av andra skäl finner det nödvändigt att avlysa den. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskatt beslutar Länsstyrelsen om fortsatt jakt ska ske.

Upplysning

Länsstyrelsen erinrar om att jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.

Beskrivning av ärendet

Sjundareviret bilades när den första valpkullen föddes i området år 2015. Sedan dess har föryngring skett 2017, 2019, 2020 och 2021. I dagsläget finns det en familjegrupp bestående av ett föräldrapar, en årskull och sannolikt ett mindre antal fjolårsvalpar i reviret. Reviret delas mellan Stockholm och Södermanlands län och har sakta ökat sin utbredning västerut. Gårdar som sporadiskt haft vargar i närheten tidigare, har under hösten rapporterat mer frekventa synobservationer av varg.

Mellan den 21 augusti och den 24 september 2021 har fem angrepp på får skett i reviret. Samtliga inom ca två mils radie.

- 2021-08-21 Under fredagen upptäcktes vargangrepp på en ö i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 10 lamm och 1 avelsbagge.
- 2021-08-21 Under lördagen skedde ytterligare ett angrepp i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 7 tackor.
- 2021-09-03 Natten till fredag skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 5 får dödades och ett saknades.
- 2021-09-11 Natten till den 11 september skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 21 tackor och lamm har dödat, 7 har avlivats, 18 skadade och 2 saknas.
- 2021-09-24 Natten till fredagen skedde ett vargangrepp på en gård mellan Mariefred och Gnesta. 3 dödade får, 31 avlivade, 6 skadade och 7 saknas.

Länsstyrelsen har besiktigt skadorna vid samtliga tillfällen och konstaterat att skadorna orsakats av varg. DNA-prov har tagits från samtliga angrepp och individ G11-17 har identifierats. Inga andra individer har identifierats men det finns möjlighet att även andra vargar deltog vid angreppet.

Angreppen har skett på olika färgårdar med varierande typer av stängsel, dock ej rovdjursavvisande stängsel (RAS). Samtliga hagar har varit i direkt anslutning till vatten. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

till hagar med RAS med mera. Angrepp har fortsatt ske på andra gårdar. Det är endast en liten andel av länets fårbesättningar som går innanför rovdjursavvisande stängsel. Området består av många vattendrag och fårbesättningar.

Motivering till beslutet

Förutsättningar för skydds jakt

Bestämmelserna gällande skydds jakt i den svenska lagstiftningen har sin grund i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndigheter ska, ifråga om arter som är skyddade enligt direktivet, tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. Vargen har ett strikt skydd enligt EU:s livsmiljödirektiv.

EU-kommissionen har i sin vägledning anfört att strängheten hos något av villkoren ökar med graden av ett undantags påverkan på en art/population (se Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer, slutlig version februari 2007). Det innebär således att ju större negativ påverkan ett beslut om skydds jakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a §. Samtidigt bör en mindre strikt bedömning kunna göras i de fall jakten har liten eller ingen effekt på populationen.

För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelsen meddelas bland annat för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. För skydds jakt krävs även att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen ska i ärenden som handlar om skydds jakt på rovdjur göra en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen ska bland annat bedöma och ta hänsyn till omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder har gjorts samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns, på kort och lång sikt. Länsstyrelsen ska också utvärdera möjligheterna till andra lämpliga lösningar än skydds jakt, samt beakta vargstammens utveckling i landet som helhet samt den aktuella vargens genetiska ursprung. Vidare ska Länsstyrelsen bedöma om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Annan lämplig lösning

I området som berörs av Sjungareviret är tätheten av fårgårdar hög. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS med mera.

Enligt praxis bör även bedömningen av om det finns någon annan lämplig lösning utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede (se Kammarrättens i Stockholm dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-13).

Det angrepp som har skett på mycket kort tid har alla skett via vattnet. Enligt Länsstyrelsens mening är det inte möjligt att på kort sikt bygga rovdjursavvisande stängsel i tillräcklig omfattning runt alla djurbesättningar i området. Det är heller inte alltid rimligt/lämpligt att stängsla längs långa vattenlinjer.

Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt fall inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

I det revirmarkerande paret ingår tiken G 253-17, född Sjunda 1 och hanen G11-17, född Vismen 2. De revirmarkerande individerna är F2:or, vilket innebär andra generationens avkomma till en finsk-rysk immigrant. Länsstyrelsen bedömer att de har ett lågt genetiskt värde för den svenska vargpopulationen. Viltskadecenter kan även styrka detta:

”Genetisk viktiga vargar i Sverige anses vara immigranter (finsk-ryska vargar) eller F1:or, vilka är första generationens avkommor till immigranter. Under inventeringen av varg 2020.10.01 - 2021.03.31 återfanns inte några immigranter eller F1:or i Södermanlands län. Båda de revirmarkerande vargarna i reviren Sjunda och Ärla identifierades genetiskt under inventeringen och tillhör inte någon av kategorierna ovan.”

Vargen har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen 2020/2021 visade att det finns cirka 395 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakten riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Om en av de vuxna

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

revirmarkerande vargarna skulle fällas kan strukturen i flocken förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt, och stannar inom samma revir. Skulle detta inte ske, finns både tikar och hanar inom de närliggande reviren och sannolikheten är hög att revirmarkerande par skulle bildas tillsammans med någon av de ursprungliga vargarnas avkomma. Om istället en av det revirmarkerande parets avkomma fälls görs bedömningen att påverkan är liten. Bland de kända revirmarkerande vargarna i Ärla och Sjunda under förra inventeringssäsongen 2020/2021 fanns inga genetiskt värdefulla vargar (F1 eller Immigranter). Skydds jakt enligt detta beslut riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå.

Förhindra allvarlig skada

I bedömningen om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på boskap utgår Länsstyrelsen bl.a. från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt (Rapport 6568) samt Viltskadecenters rekommendationer. För att skälet ska anses vara uppfyllt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa. I de fall skadan redan nått en allvarlig nivå ska det också vara sannolikt att skadan förvärras ytterligare genom förnyade skador. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer kan det, beroende på situation, vara relevant att beakta följande faktorer:

- Omfattningen på redan uppkomna skador
- Hur lång tid skadorna pågått
- Tidsintervall mellan skadetillfällena
- Tid till dess skadorna kan förväntas upphöra för jakt-/betessäsongen
- Erfarenheter från tidigare säsong

Länsstyrelsen bedömer att risken för ytterligare allvarlig skada på boskap (får) är stor i området. Upprepade angrepp har skett under betessäsongen. Ett stort antal får har dödats/skadats vid angreppen, och Länsstyrelsen bedömer att allvarlig skada har inträffat. Betessäsongen i området kan förväntas pågå ytterligare 1-2 månader, och skulle angreppsfrekvensen vara densamma som under de fem senaste angreppen kommer det att ske ytterligare allvarlig skada på boskap (får) innan betessäsongen är över. Enligt propositionen En hållbar rovdjurspolitik (2012/13:191) ska tamdjurshållningen inte allvarligt försvåras av rovdjur. Länsstyrelsen bedömer att tamdjurshållningen i området riskerar att allvarlig försvåras på grund av de skador som inträffat och risken för ytterligare allvarlig skada.

Samtliga angrepp ligger inom det område där Länsstyrelsen under inventeringssäsongen dokumenterat familjegrupp av varg (Sjundareviret). DNA-analyser från salivprov tagna vid angreppen visar att angreppen, vid de tillfällen då proven kunnat visa på individ, gjorts av varg som hör till reviret.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om tillstånd till skydds jakt framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera. Varje angrepp är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämde ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. I vissa fall behöver fåren flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Veterinärer och kadaverbil behöver tillkallas m.m. Angrepp på tamdjur i ett vargrevir följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett i området under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp. Länsstyrelsens bedömning är att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Sammanfattande bedömning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen bedömer länsstyrelserna att situationen föranleder ett behov av möjligheten att förebygga skador genom tillstånd till skydds jakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap. Länsstyrelserna bedömer vidare att samtliga förutsättningar enligt 23 a § jaktförordningen för beslut om skydds jakt är uppfyllde under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Kungörelsedelgivning

Beslutet delges genom kungörelsedelgivning med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datumet för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 21 april 2020, diarienummer NV-00303-20, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023.

Med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) kan länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skydds jakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

räknas upp i paragrafen, bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer att beslut om skydds jakt på varg får fattas av länsstyrelsen även om någon skada inte har inträffat, om det finns stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå.

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fället djur tillfaller staten.

Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Jakt som inte följer de angivna villkoren sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Information

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslut för Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattats av länsråd Johanna Sandwall med enhetschef Tim Lux som föredragande. I handläggningen av beslutet har även avdelningschef Henrietta Schönenstern, länsjurist Maria Pettersson och vilthandläggare Markus Södling medverkat.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Beslut för Länsstyrelsen i Stockholms län har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med enhetschef Sara Sundin som föredragande. I handläggningen av beslutet har även jurist Jenny Sundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Sändlista

Polismyndigheten, Region Öst Naturvårdsverket Jaktdatabasen Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Östergötlands län Länsstyrelsen i Stockholms län Länsstyrelsen i
Örebro län Länsstyrelsen i Västmanlands län

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta över jaktområde
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Bilaga 1

skyddsjaksområde

Länsstyrelserna
2021-10-01

Teckenförklaring

 jaktområde Södermanland/Stockholm

1:250 000

0 3 6 12 Km

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka ert skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 68717-2021.

Ändring av beslut om skyddsjakt efter varg i Sjundareviret

Beslut

Länsstyrelsen i Södermanlands län och Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att ändra, med stöd av 39 § förvaltningslagen (2017:900), sjätte strecksatsen under villkor i meddelat beslut den 1 oktober 2021. Ändringen innebär att strecksats sex har följande lydelse.

- Jakt får bedrivas på varg som uppträder inom en radie på 200 m från en fårhage eller i en fårhage. Jakten kan upptas *efter varg och fortsätta inom hela jaktområdet* med hjälp av spårupptag *och fortsatt spårning* med hund. Spårning får endast påbörjas i samråd med jaktledaren.

I övrigt gäller Länsstyrelsernas beslut meddelat den 1 oktober 2021. Ändrat beslut bifogas och ersätter därmed tidigare meddelat beslut.

Skäl till ändring

Länsstyrelserna meddelade tillstånd till skyddsjakt den 1 oktober 2021. Förordnad jaktledare har därefter informerat Länsstyrelsen om att följande villkor är otydligt. Länsstyrelserna konstaterar att villkoret kan tolkas såsom att jakt endast får bedrivas inom en radie av 200 meter från en fårhage. Då det varit Länsstyrelsernas avsikt att medge jakt inom hela jaktområdet, men att spårupptag först ska ske i anslutning till fårhage, förtydligas villkoret genom detta beslut. Länsstyrelserna bedömer att 39 § förvaltningslagen är tillämplig i detta fall.

Beslut för Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattats av avdelningschef Henrietta Schöenstern med enhetschef Tim Lux som föredragande. I handläggningen av beslutet har även länsjurist Maria Pettersson medverkat.

Beslut för Länsstyrelsen i Stockholms län har fattats av miljödirektör Johanna Lindgren och enhetschef Sara Sundin som föredragande. I handläggningen av beslutet har även jurist Jenny Sundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga 1 Hänvisning för överklagan

Bilaga 2 Länsstyrelsernas beslut med ändrat vilkor markerat.

Bilaga 1 Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka ditt skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Södermanlands län antingen via e-post; sodermanland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Södermanlands län, 611 86 Nyköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, sodermanland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 40 00. Ange diarienummer 6938-2021.

Länsstyrelsen
Stockholm

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Beslut

1 (12)

Datum
2021-10-01
ändrat 2021-10-07

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

SÖDERMANLANDS LÄN
I LULEÅ
H3:1

INKOM: 2021-10-08
MÅLNR: 1788-21
AKTBIL: 11

Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Beslut om skydds jakt efter varg i Sjundareviret,

Beslut

Länsstyrelsen i Södermanlands län och Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar om följande.

Länsstyrelserna beslutar om skydds jakt efter en (1) varg.

Skydds jakten får genomföras inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 1 till detta beslut.

Skydds jakten får ske dygnet runt från beslutets datum till och med den 1 november 2021, dock längst till dess en varg fällts inom jaktområdet eller till dess annat beslutats.

Länsstyrelserna beslutar att skydds jakten får ske på annans jaktområde.

Länsstyrelserna beslutar att motordrivna fordon får användas vid skydds jakten.

Länsstyrelsen beslutar att rörlig belysning får användas vid skydds jakten.

Beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Beslutet gäller med nedanstående villkor.

Villkor

Jaktledare och organisation

- Länsstyrelserna utser jaktledare till skydds jakten. Jaktledaren utser ett jaktlag på max 30 personer.

Datum	Beteckning
2021-10-01	218-68717-2021
ändrat 2021-10-07	(Stockholm)
	218-6938-2021
	(Södermanland)

- Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
- Jaktledaren får delegera jaktledaransvar vid behov till annan jakttagare i jaktlaget.
- Personuppgifter på samtliga jakttagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.

Jaktmedel och metoder m.m.

- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.
- ~~Jakt får bedrivas på varg som uppträder inom en radie på 200 m från en fårhage eller i en fårhage. Jakten kan upptas med hjälp av spårupptag med hund. Spårning får endast påbörjas i samråd med jaktledaren.~~ villkoret ändrat 2021-10-07 se ändringsbeslut
- Enbart godkända jaktmedel för varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) får användas.
- Motordrivna fordon får användas endast vid körning på vägar/skogsbilvägar. Undantaget om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg från fordon i rörelse. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen om vägtrafikdefinitioner (2001:559).
- Rätt att använda belysning innefattar inte elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera och termiska sikten.
- Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur och kan släppas lösa först efter samråd med jaktledaren.
- Hundekipagen ska innan jakt vara godkända av länsstyrelserna.

Datum
2021-10-01
ändrat 2021-10-07

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Rapportering

- Påskjuten/fälld varg ska omedelbart anmälas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsens i Södermanlands län

Anmälan sker till:

- Länsstyrelsens Södermanlands län rovdjurstelefon, 010-223 41 80, alternativt 072-222 07 17.
- Länsstyrelsens Stockholms läns telefon 010-223 15 37, alternativt 073-95221 40.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg ska lämnas orörd på skottplats/fallplats.
- Skytten ska utan dröjsmål kunna uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
- Fällt djur besiktas och omhändertas av Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Avlysning

- Skyddsjakten är avlyst när en (1) varg fällts eller påskjutits, eller Länsstyrelsen av andra skäl finner det nödvändigt att avlysa den. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskatt beslutar Länsstyrelsen om fortsatt jakt ska ske.

Upplysning

Länsstyrelsen erinrar om att jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.

Beskrivning av ärendet

Sjundareviret bilades när den första valpkullen föddes i området år 2015. Sedan dess har föringring skett 2017, 2019, 2020 och 2021. I dagsläget finns det en

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

familjegrupp bestående av ett föräldrapar, en årskull och sannolikt ett mindre antal fjolårsvalpar i reviret. Reviret delas mellan Stockholm och Södermanlands län och har sakta ökat sin utbredning västerut. Gårdar som sporadiskt haft vargar i närheten tidigare, har under hösten rapporterat mer frekventa synobservationer av varg.

Mellan den 21 augusti och den 24 september 2021 har fem angrepp på får skett i reviret. Samtliga inom ca två mils radie.

- 2021-08-21 Under fredagen upptäcktes vargangrepp på en ö i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 10 lamm och 1 avelsbagge.
- 2021-08-21 Under lördagen skedde ytterligare ett angrepp i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 7 tackor.
- 2021-09-03 Natten till fredag skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 5 får dödades och ett saknades.
- 2021-09-11 Natten till den 11 september skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 21 tackor och lamm har dödats, 7 har avlivats, 18 skadade och 2 saknas.
- 2021-09-24 Natten till fredagen skedde ett vargangrepp på en gård mellan Mariefred och Gnesta. 3 dödade får, 31 avlivade, 6 skadade och 7 saknas.

Länsstyrelsen har besiktigt skadorna vid samtliga tillfällen och konstaterat att skadorna orsakats av varg. DNA-prov har tagits från samtliga angrepp och individ G11-17 har identifierats. Inga andra individer har identifierats men det finns möjlighet att även andra vargar deltog vid angreppet.

Angreppen har skett på olika färgårdar med varierande typer av stängsel, dock ej rovdjursavvisande stängsel (RAS). Samtliga hagar har varit i direkt anslutning till vatten. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS med mera. Angrepp har fortsatt ske på andra gårdar. Det är endast en liten andel av länets fårbesättningar som går innanför rovdjursavvisande stängsel. Området består av många vattendrag och fårbesättningar.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Motivering till beslutet

Förutsättningar för skyddsjakt

Bestämmelserna gällande skyddsjakt i den svenska lagstiftningen har sin grund i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndigheter ska, ifråga om arter som är skyddade enligt direktivet, tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. Vargen har ett strikt skydd enligt EU:s livsmiljödirektiv.

EU-kommissionen har i sin vägledning anfört att strängheten hos något av villkoren ökar med graden av ett undantags påverkan på en art/population (se Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer, slutlig version februari 2007). Det innebär således att ju större negativ påverkan ett beslut om skyddsjakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a §. Samtidigt bör en mindre strikt bedömning kunna göras i de fall jakten har liten eller ingen effekt på populationen.

För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelsen meddelas bland annat för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. För skyddsjakt krävs även att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen ska i ärenden som handlar om skyddsjakt på rovdjur göra en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen ska bland annat bedöma och ta hänsyn till omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder har gjorts samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns, på kort och lång sikt. Länsstyrelsen ska också utvärdera möjligheterna till andra lämpliga lösningar än skyddsjakt, samt beakta vargstammens utveckling i landet som helhet samt den aktuella vargens genetiska ursprung. Vidare ska Länsstyrelsen bedöma om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Annan lämplig lösning

I området som berörs av Sjundeviret är tätheten av fårgårdar hög. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS med mera.

Enligt praxis bör även bedömningen av om det finns någon annan lämplig lösning

Datum	Beteckning
2021-10-01	218-68717-2021
ändrat	(Stockholm)
2021-10-07	218-6938-2021
	(Södermanland)

utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede (se Kammarrättens i Stockholm dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-13).

Det angrepp som har skett på mycket kort tid har alla skett via vattnet. Enligt Länsstyrelsens mening är det inte möjligt att på kort sikt bygga rovdjursavvisande stängsel i tillräcklig omfattning runt alla djurbesättningar i området. Det är heller inte alltid rimligt/lämpligt att stängsla längs långa vattenlinjer.

Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt fall inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

I det revirmarkerande paret ingår tiken G 253-17, född Sjunda 1 och hanen G11-17, född Vismen 2. De revirmarkerande individerna är F2:or, vilket innebär andra generationens avkomma till en finsk-rysk immigrant. Länsstyrelsen bedömer att de har ett lågt genetiskt värde för den svenska vargpopulationen. Viltskadecenter kan även styrka detta:

”Genetisk viktiga vargar i Sverige anses vara immigranter (finsk-ryska vargar) eller F1:or, vilka är första generationens avkommor till immigranter. Under inventeringen av varg 2020.10.01 - 2021.03.31 återfanns inte några immigranter eller F1:or i Södermanlands län. Båda de revirmarkerande vargarna i reviren Sjunda och Ärla identifierades genetiskt under inventeringen och tillhör inte någon av kategorierna ovan.”

Vargen har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen 2020/2021 visade att det finns cirka 395 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakten riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Om en av de vuxna revirmarkerande vargarna skulle fällas kan strukturen i flocken förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt, och stannar inom samma revir. Skulle detta inte ske, finns både tikar och hanar inom de närliggande reviren och sannolikheten är hög att revirmarkerande par skulle bildas tillsammans med någon av de ursprungliga vargarnas avkomma. Om istället en av det revirmarkerande parets avkomma fälls görs bedömningen att påverkan är liten. Bland de kända revirmarkerande vargarna

Datum	Beteckning
2021-10-01	218-68717-2021
ändrat	(Stockholm)
2021-10-07	218-6938-2021
	(Södermanland)

i Ärla och Sjunda under förra inventeringssäsongen 2020/2021 fanns inga genetiskt värdefulla vargar (F1 eller Immigranter). Skydds jakt enligt detta beslut riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå.

Förhindra allvarlig skada

I bedömningen om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på boskap utgår Länsstyrelsen bl.a. från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt (Rapport 6568) samt Viltskadecenters rekommendationer. För att skälet ska anses vara uppfyllt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa. I de fall skadan redan nått en allvarlig nivå ska det också vara sannolikt att skadan förvärras ytterligare genom förnyade skador. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer kan det, beroende på situation, vara relevant att beakta följande faktorer:

- Omfattningen på redan uppkomna skador
- Hur lång tid skadorna pågått
- Tidsintervall mellan skadetillfällena
- Tid till dess skadorna kan förväntas upphöra för jakt-/betessäsongen
- Erfarenheter från tidigare säsong

Länsstyrelsen bedömer att risken för ytterligare allvarlig skada på boskap (får) är stor i området. Upprepade angrepp har skett under betessäsongen. Ett stort antal får har dödats/skadats vid angreppen, och Länsstyrelsen bedömer att allvarlig skada har inträffat. Betessäsongen i området kan förväntas pågå ytterligare 1-2 månader, och skulle angrepps frekvensen vara densamma som under de fem senaste angreppen kommer det att ske ytterligare allvarlig skada på boskap (får) innan betessäsongen är över. Enligt propositionen En hållbar rovdjurspolitik (2012/13:191) ska tamdjurshållningen inte allvarligt försvåras av rovdjur. Länsstyrelsen bedömer att tamdjurshållningen i området riskerar att allvarlig försvåras på grund av de skador som inträffat och risken för ytterligare allvarlig skada.

Samtliga angrepp ligger inom det område där Länsstyrelsen under inventeringssäsongen dokumenterat familjegrupp av varg (Sjundareviret). DNA-analyser från salivprov tagna vid angreppen visar att angreppen, vid de tillfällen då proven kunnat visa på individ, gjorts av varg som hör till reviret.

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om tillstånd till skydds jakt framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera. Varje angrepp är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämde ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. I vissa fall behöver

Datum	Beteckning
2021-10-01	218-68717-2021
ändrat 2021-10-07	(Stockholm)
	218-6938-2021
	(Södermanland)

fären flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Veterinärer och kadaverbil behöver tillkallas m.m. Angrepp på tamdjur i ett vargrevir följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett i området under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp. Länsstyrelsens bedömning är att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Sammanfattande bedömning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen bedömer länsstyrelserna att situationen föranleder ett behov av möjligheten att förebygga skador genom tillstånd till skyddsjakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap. Länsstyrelserna bedömer vidare att samtliga förutsättningar enligt 23 a § jaktförordningen för beslut om skyddsjakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Kungörelsedelgivning

Beslutet delges genom kungörelsedelgivning med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datumet för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 21 april 2020, diarienummer NV-00303-20, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023.

Med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) kan länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som räknas upp i paragrafen, bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer att beslut om skyddsjakt på varg får fattas av länsstyrelsen även om någon skada inte har inträffat, om det finns stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå.

Datum	Beteckning
2021-10-01	218-68717-2021
ändrat	(Stockholm)
2021-10-07	218-6938-2021
	(Södermanland)

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivna fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fälld djur tillfaller staten.

Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Jakt som inte följer de angivna villkoren sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Information

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fällt eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslut för Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattats av länsråd Johanna Sandwall med enhetschef Tim Lux som föredragande. I handläggningen av beslutet har även avdelningschef Henrietta Schönenstern, länsjurist Maria Pettersson och vilthandläggare Markus Södling medverkat.

Beslut för Länsstyrelsen i Stockholms län har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med enhetschef Sara Sundin som föredragande. I handläggningen av beslutet har även jurist Jenny Sundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Datum
2021-10-01
ändrat
2021-10-07

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Sändlista

Polismyndigheten, Region Öst Naturvårdsverket Jaktdatabasen Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Östergötlands län Länsstyrelsen i Stockholms län Länsstyrelsen i
Örebro län Länsstyrelsen i Västmanlands län

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta över jaktområde
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Datum
2021-10-01
ändrat
2021-10-07

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Bilaga 1

skyddsjaksområde

Länsstyrelserna
2021-10-01

Teckenförklaring

 jaktområde Södermanland/Stockholm

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka ert skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 68717-2021.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.